

SINAXAR*

În această lună, în ziua a douăzeci și una, facem pomenirea Sfinților Cuvioși Mărturisitori Visarion și Sofronie, a Sfântul Mucenic Oprea, și a Sfinților Preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului Cuvios Ilarion cel mare; a Sfinților Mucenici Gaie, Dasie și Zotic; a Sfinților și din nou arătaților Mucenici: Andrei, Ștefan, Pavel și Petru; a Sfintei Mucenițe Teodota și Socrate prezbiterul; a Sfântului Mucenic Euocrat, care de sabie s-a săvârșit; a Sfântului Cuvios Filotei, cel ce s-a nevoit în muntele Athosului; a Sfântului Cuvios Mucenic Zaharia, care în mare s-a săvârșit; a Sfântului Cuvios Varuh, care cu pace s-a săvârșit; a Sfântului Mucenic Azis, care prin foc s-a săvârșit; și a Sfântului Noului Mucenic Ioan cel de la Monemvasia, care s-a săvârșit în munci la Tesalonic, în anul 1773.

Sfântul Cuvios Mărturisitor Visarion

Cuviosul părintele nostru Visarion, s-a născut în Bosnia, din părinți creștini ortodocși, Maxim și Maria, în anul mântuirii 1714, și a primit din Sfântul Botez numele de Nicolae. Tânăr, călătorind pe la multe locașuri de închinare, a poposit adesea la Locurile Sfinte. Acolo, la mănăstirea Sf. Sava, de lângă Ierusalim, a îmbrăcat schima monahicească, pe când avea 18 ani, primind numele de Visarion.

După un timp, a venit în Slovenia și s-a așezat la mănăstirea Pacra, unde, pentru râvna sa către cele sfinte, s-a învrednicit de darul preoției. La trei ani după hirotonirea sa întru preot, cuviosul Visarion a mers din nou la Locurile Sfinte, ca să-și întărească și mai mult sufletul în dreapta credință a Bisericii Răsăritului. La puțină vreme după întoarcerea sa din această călătorie a venit în Țara Ardealului, unde papistașii căutau prin silnicie să smulgă credința dreptmăritoare din sufletele românilor ortodocși. Nu glasul omenesc l-a chemat în Ardeal, ci însuși Ziditorul tuturor, ca să mântuiască din pierzare pe românii dreptcredincioși. Pe unde trecea, el aprindea în sufletele credincioșilor râvna pentru credința cea adevărată. Trăia o viață de aspră înfrânare, hrănindu-se numai cu mâncare slabă de legume.

Pentru chipul mult îmbunătățit al vieții sale, dreptcredincioșii români nu numai că-l ascultau și urmau povețele lui, dar cuprinși de o mare însuflețire duhovnicească, îi sărutau mâinile și picioarele sale sfinte. În drum spre Sibiu a fost prins de stăpânirea catolică și târât la judecată. În fața celor care-l judecau, el a stat drept și fără frică, mărturisind că dreapta credință a Bisericii Răsăritului este singura adevărată și mântuitoare. Pentru aceea, el nu va înceta să arate uniților rătăcirea lor și să-i îndemne să se lase de ea.

Pentru această mărturisire a dreptei credințe, cuviosul Visarion a fost aruncat în fioroasa temniță din Kufstein, în creierul munților tirolezi, unde după suferințe grele

departe de lume, dar aproape de Cel care împarte cununile vieții celor vrednici, s-a mutat către Domnul.

Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofronie

Cuviosul Sofronie se trăgea din familia Popovici de la Cioara Sebeșului. La botez i s-a dat numele de Stan, iar în călugărie numele de Sofronie. A sihăstrit multă vreme în Țara Românească, iar în anul 1756 s-a întors la Cioara, unde râvna să pustnicească l-a mână să-și facă un mic schit în mijlocul codrului și să țină acolo câțiva tineri la învățătură. Dar diavolul, care pururea caută să strice cele bune, l-a izgonit prin oameni răi din schitul său și l-a silit să plece în străine locuri.

După ce a străbătut o mare parte din ținutul Sebeșului și al Albei, îndemnând, cu multă râvnă duhovnicească, pe credincioși să nu se depărteze de credința dreptmăritoare, a suferit grea prigoană din partea papistașilor, care l-au aruncat în temnița grea din Bobâlna. Dar Domnul, care a scăpat pe Petru din lanțuri, l-a slobozit și pe cuviosul Său Sofronie. Două luni a stat cuviosul în ținutul Zarandului și apoi s-a îndreptat spre Munții Apuseni, ca să facă din crestele lor cetate nebiruită drepte credințe.

Neputându-l abate de la calea cea dreaptă, papistașii l-au prins din nou și l-au aruncat în temnița din Abrud. Dar Dumnezeu puterilor l-a izbăvit iarăși din temniță. De acum, credincioșii n-au mai vrut să-l părăsească, ci, ca pe Domnul Hristos odinioară, îl însoțeau pururi câte 12 bărbați temători de Dumnezeu, ca niște apostoli înflăcărați.

În ziua a patrusprezecea a lunii februarie din anul 1761, cuviosul Sofronie a ținut Marele sobor din cetatea Bălgradului (Alba Iulia). Cu cuvinte lipsite de meștesug, dar pline de dulce mângâiere, a cerut, la acel sobor, cuviosul Sofronie, în numele poporului român, vlădică pe seama dreptcredincioșilor din Ardeal. Bunul Dumnezeu i-a ascultat glasul și a înmuiat inima stăpânitorilor care au îngăduit ca românii să aibă vlădică după rânduiala Bisericii Ortodoxe de Răsărit.

Iar atunci când, cu voia lui Dumnezeu, a fost rânduit ca episcop ortodox al Ardealului Dionisie Novacovici, cuviosul Sofronie, socotindu-și împlinit lucrul său, a plecat la sfânta mănăstire a Argeșului, unde s-a săvârșit în pace, mutându-se în locașurile cerești.

Sfântul Mucenic Oprea

Acest mărturisitor al drepte credințe s-a născut în Sălișteța Sibiului, pe vremea împărătesei Maria Tereza (1740-1780). Era plugar și, împreună cu soția și copiii lui, ducea o viață de bună cucernicie și plăcută lui Dumnezeu.

Pe vremea aceea, semeața împărătească multă silnicie făcea credincioșilor de sub stăpânirea ei, ca să-i rupă de la Legea Răsăritului și să-i plece unirii cu Roma. Le răpea bisericile, pe preoți îi izgonea, pe cei care nu se clătinau de la dreapta credință și nu se plecau Romei, îi lovea cu biruri și poveri și umplea temnițele cu ei.

În amărăciunea lor, românii se rugau fierbinte lui Dumnezeu să nu-i lase să piară cu totul. Și Dumnezeu și-a plecat urechea cu milă și a ridicat pe Oprea din Săliște, bărbat drept și inimos, să le fie apărător în cumplita lor primejdie.

Și evlaviosul Oprea porni cu încredere la lupta pentru apărarea dreptei credințe. Mai întâi își întări sufletul cu post și rugăciune, cu binecuvântările preoților izgoniți de la sfintele lor prestoale și cu bunele povețe de la bătrânii înțelepți. Apoi căută, prin munții și văile săliștene, gloatele dreptcredincioșilor, pretutindeni îmbărbătând pe cei ce pătimeau, mângâind pe cei ce suspinau, și sprijinind pe cei ce se clătinau. Când se înfățișă înaintea căpeteniei de la cârma țării și-i ceru oprirea prigoanelor și sloboda mărturisire a dreptei credințe, căpetenia îl muștră ca pe un răzvrătit și-l amenință cu temnița și moartea, dacă nu se pleacă unirii cu Roma.

Văzând această neomenie, în toamna anului 1748, evlaviosul Oprea merse la Viena să se plângă împărătesei și să-i ceară libertate pentru Legea Răsăritului, arătând că unirea cu Roma s-a făcut atât de ascuns, încât nici preoții n-au știut ce este. Împărăteasa, cu viclenie i-a spus că i s-a ascultat plângerea, dar în ascuns a dat porunci pentru și mai mari prigoane, iar Oprea să fie întemnițat de îndată ce va sosi în Ardeal. Prin vrerea lui Dumnezeu, aflând de această ticăloșie, evlaviosul Oprea a rămas în Banat ca cioban la oi. Dar, după puțin timp, înainte de Sfintele Paști din anul 1752, evlaviosul Oprea neputând răbda suferințele dreptcredincioșilor, merse iarăși la Viena și ceru împărătesei oprirea prigoanelor și încheia jalba: sau vlădică de legea noastră, sau drum slobod să plecăm din țară. Împărăteasa porunci ca fericitul Oprea să fie prins și osândit la temniță pe viață în cetatea Kufstein din Tirol. Pe fericitul Oprea l-a așteptat vreme îndelungată soția sa Stana, stând la ușa bisericii, îmbrobodită în negru, plângând și cerând milă ca să-și poată crește copiii. Dar el n-a mai venit, împodobindu-se în temniță cu cununa nepieritoare a Sfinților Mucenici.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin.

* Sursa: *Mineiul (lunile august-decembrie), Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001* ;

http://www.sfintiromani.ro/ro/pagina/378/octombrie_visarion_sofronie_oprea_slujba.html ;

http://www.sfintiromani.ro/ro/pagina/568/octombrie_ioan_din_gales_moise_macinic_slujba.html

**RUGĂCIUNE către Sfinții Ierarhi Iorest și Sava ai Ardealului
și Sfinții Mărturisitori Visarion, Sofronie și Oprea
ce s-a rostit la slujba canonizării**

Cu inimă smerită și cu grai de laudă cutezăm a preamări astăzi pe Hristos, Cel ce v-a arătat pe voi, preafericii mărturisitori ai dreptei credințe, slava Bisericii noastre! Și început cinstirii voastre de obște făcând, ne plecăm genunchii cu umilință și negrăită dragoste și rugăciune înălțăm vouă, celor ce ați pus mai presus de toate cele vremelnice, credința cea drept măritoare; căci voi, o, bunilor Ierarhi ai Ardealului, Iorest și Sava, trăitori ai smereniei călugărești și părtași ai darurilor cerești, ați îndurat chinuri de moarte pentru apărarea Legii noastre strămoșești și a poporului dreptcredincios; iar tu, cuvioase Visarioane, prealuminate, te-ai coborât ca un Arhanghel cu glas de trâmbiță dumnezeiască în mijlocul credincioșilor, întărindu-i în dreapta credință și viața ta ți-ai dat pentru Hristos; și tu, cuvioase Sofronie neînfricate, ai înfruntat temnița și prigonirile pentru Hristos, călăuzind turma cea dreptcredincioasă din Ardeal pe căile mântuirii și îndrumând Biserica lui Hristos la biruință; iar tu, Oprea, cel prea osârduitor, iubind mai mult Legea neschimbată a lui Hristos decât pe ai tăi și decât însăși viața ta, sufletul ți-ai pus pentru dreapta credință.

De aceea, voi toți care ați odrăslit din coapsele Bisericii dreptslăvitoare din Ardeal și care acum vă bucurați de slava mucenicilor și a mărturisitorilor lui Hristos, primiți rugăciunea noastră și mijlociți pentru noi înaintea Bunului și Milostivului Dumnezeu, Celui în Treime preamărit. Ocrotiți, cu rugăciunile voastre, turma cea dreptslăvitoare, care vă cinstește ca pe niște stâlpi neclintiți ai dreptei credințe. Rugați-vă Domnului ca să întărească dragostea și unitatea de credință dintre frați, să reverse harul păcii în inima tuturor, să ferească turma dreptcredincioșilor de toată reaua întâmplare, ca într-un glas și într-un suflet să preamărim pe Cel ce este Dătătorul tuturor darurilor și Mântuitorul nostru. Privegheați și vă rugați pentru noi, ca izbăviți fiind, prin mijlocirile voastre, de cursele celui rău, să ducem lupta cea bună a mântuirii, în toate clipele vieții noastre și să fim neclătiți în dreapta credință a moșilor și strămoșilor noștri.

Bucurându-vă de dumnezeiasca mărime întru care v-ați înălțat și rugându-ne vouă ca să fiți mijlocitori înaintea tronului Celui de Sus, preamărim pentru toate pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, zicând: Slavă Ție, Dumnezeule, Cel mare și minunat întru Sfinții Tăi. Amin!